

Úvodní stránka>Obrátit se na soud>Kde a jak>Zákonné úroky z prodlení

Zákonné úroky z prodlení

Itálie

1 Je v členském státě stanoven „zákoný úrok“? Pokud ano, jak je v tomto členském státě „zákoný úrok“ definován?

V italském závazkovém právu se rozlišuje běžný úrok (*interessi corrispettivi*), úrok z prodlení (*interessi moratori*) a kompenzační úrok (*interessi compensativi*). Běžný úrok má povahu peněžité odměny (ze strany dlužníka věřiteli) za půjčení peněz. Úrok z prodlení má povahu odškodnění za opožděnou splátku a je vyčíslen ve výzvě k zaplacení adresované dlužníkovi. Kompenzační úrok hraří věřitel z důvodu opožděného poskytnutí dohodnutých částek, a to ve prospěch dlužníka, který splácí závazek postupně. Takový úrok představuje spravedlivou náhradu a narůstá i v případě, že pohledávka nemá pevně stanovenou výšku a není splatná. Zákoný úrok je úrok stanovený právními předpisy v oblasti peněžních závazků: dlužník je povinný uhradit věřiteli zákoný úrok ke dni opožděné platby, přestože úrok nebyl předtím součástí dluhu, a i v případě, že věřitel neprokáže, že mu vznikla škoda (§ 1224 odst. 1 italského občanského zákoníku). § 1224 občanského zákoníku (újma v peněžitých závazcích) konkrétně stanoví, že „pokud jde o pohledávky, jejichž předmětem je určitá peněžní částka, je zákoný úrok splatný ke dni opožděné platby, i když nebyl dříve splatný, a to i v případě, že věřitel neprokáže, že utrpěl újmu. Jestliže byl úrok splatný před dnem opožděné platby vyšší než zákoný úrok, je úrok z prodlení splatný ve stejné výši“. Věřitel, který prokáže, že mu vznikla větší škoda, má nárok na další náhradu (újma způsobená devalvací). To se nevztahuje na případ, jestliže byla sjednána sazba úroku z prodlení.

§ 1282 italského občanského zákoníku (*Codice Civile*) stanoví, že u zjištěných a splatných pohledávek nabíhají automaticky úroky, nestanoví-li příslušný právní předpis nebo titul jinak.

2 Pokud ano, jaká je jeho výše/sazba a jakým právním předpisem se řídí? Jestliže jsou umožněny různé sazby zákoného úroku, jaké okolnosti a podmínky se na ně vztahují?

Obecně platí, že o výši zákoného úroku rozhoduje každoročně italské Ministerstvo financí (*Ministero dell'Economia e delle Finanze*, dříve *Ministero del Tesoro*) formou nařízení, které je každý rok vydáno do 15. prosince. Pokud se strany dohodly na úrokové sazbě, je příslušnou sazbou sazba, kterou určily. Tato sazba však musí být dohodnuta písemně a nesmí být vyšší než maximální sazba, která je přípustná podle zákona proti lichvě (zákon č. 108 ze dne 7. března 1996), v opačném případě se bude úrok považovat za lichvářský, a tudíž neplatný. V těchto případech se úrok nehradí (§ 1815 občanského zákoníku). Pokud strany dospěly k dohodě ohledně úrokové sazby, nestanovily však částku, použije se zákoný úrok. V italském právním systému se situace u úroku z prodlení částečně liší od situace v případě zákoného úroku. Úrok z prodlení má představovat sankci (pro dlužníka) a odškodnění (pro věřitele). Souvisí s nesplněním finančního závazku v důsledku opožděné platby za dotýčnou službu nebo neprovedení platby ve lhůtě stanovené v právních předpisech nebo na základě dohod stran. Aby mohl věřitel požadovat úrok z prodlení, musí být dlužník pozadu s placením. „Prodlení“ se rozumí prodleva dlužníka při plnění jeho závazků. Aby se uplatnil úrok z prodlení, musí uplynout datum splatnosti a dlužníkovi musí být doručena výzva k úhradě: oficiální dokument, v němž věřitel dlužníka vyzývá k uhrazení dlužné částky. Podle občanského zákoníku se úrok z prodlení platí ve výši zákoné sazby nebo sazby stanovené ve zvláštních právních předpisech. Byl-li však před tím, než byla dlužníkovi doručena výzva k úhradě, splatný úrok vyšší než zákoná sazba, bude úrok z prodlení ve stejné výši (§ 1224 občanského zákoníku).

Podle § 1284 občanského zákoníku je sazba zákoného úroku stanovena každoročně ministrem hospodářských věcí a financí. Prostřednictvím nařízení vyhlášeného v Úředním věstníku Italské republiky mění ministr sazbu na základě průměrného ročního výnosu státních dluhopisů s maximální délkou splatnosti 12 měsíců s přihlédnutím k míře inflace zaznamenané v daném roce. Tato výše je stanovena nejpozději do 15. prosince roku předcházejícího roku, na který se daná sazba vztahuje. Nebyla-li nová sazba stanovena do 15. prosince, pro příští rok se sazba nemění.

Od 1. ledna 2021 činí zákoná úroková sazba 0,01 %.

TABULKA SAZEB ZÁKONÉHO ÚROKU			
Od	Do	Sazba	Právní předpis
1. 1. 1999	31. 12. 2000	2,50 %	nařízení ministra financí ze dne 10. 12. 1998
1. 1. 2001	31. 12. 2001	3,50 %	nařízení ministra financí ze dne 11. 12. 2000
1. 1. 2002	31. 12. 2003	3,00 %	nařízení ministra financí ze dne 11. 12. 2001
1. 1. 2004	31. 12. 2007	2,50 %	nařízení ministra financí ze dne 1. 12. 2003
1. 1. 2008	31. 12. 2009	3,00 %	nařízení ministra financí ze dne 12. 12. 2007
1. 1. 2010	31. 12. 2010	1,00 %	nařízení ministra financí ze dne 4. 12. 2009
1. 1. 2011	31. 12. 2011	1,50 %	nařízení ministra financí ze dne 7. 12. 2010
1. 1. 2012	31. 12. 2013	2,50 %	nařízení ministra financí ze dne 12. 12. 2011
1. 1. 2014	31. 12. 2014	1,00 %	nařízení ministra financí ze dne 12. 12. 2013
1. 1. 2015	31. 12. 2015	0,50 %	nařízení ministra financí ze dne 11. 12. 2014
1. 1. 2016	31. 12. 2016	0,20 %	nařízení ministra financí ze dne 11. 12. 2015
1. 1. 2017	31. 12. 2017	0,10 %	nařízení ministra financí ze dne 7. 12. 2016
1. 1. 2018	31. 12. 2018	0,30 %	nařízení ministra financí ze dne 13. 12. 2017
1. 1. 2019	31. 12. 2019	0,80 %	nařízení ministra financí ze dne 12. 12. 2018
1. 1. 2020	31. 12. 2020	0,05 %	nařízení ministra financí ze dne 12. 12. 2019
1. 1. 2021	31. 12. 2021	0,01 %	nařízení ministra financí ze dne 11. 12. 2020

Úrok vyšší, než je zákoná sazba, je nutno stanovit písemně, v opačném případě se použije zákoná sazba.

Pokud jde o opožděné platby v obchodních transakcích, použije se předpis EU *ad hoc*: ve vnitrostátním právu se použije legislativní nařízení č. 231 ze dne 9. října 2002, ve znění legislativního nařízení č. 192 ze dne 9. listopadu 2012, k úplnému provedení směrnice 2011/7/EU v souladu s § 10 odst. 1 zákona č. 180

ze dne 11. listopadu 2011. Pokud strany nestanovily toto opatření, od okamžiku, kdy je navrhována právní úroková sazba, musí být stejná jako ta, která je stanovena ve zvláštních právních předpisech pro opožděné platby v obchodních transakcích (viz níže). Toto pravidlo se vztahuje také na návrh na zahájení rozhodčího řízení.

Zvláštní právní předpis týkající se opožděných plateb v obchodních transakcích K provedení směrnice 2000/35/ES o postupu proti opožděným platbám v obchodních transakcích vydal italský normotvůrce legislativní nařízení č. 231/2002 v platném znění. Toto nařízení v případě opožděné platby v obchodních transakcích jako úrok výslovně stanoví vyšší úrokovou sazbu, než je zákonná sazba. Podle legislativního nařízení č. 231/2002 se obchodní transakcí rozumí „smlouvy (jakkoli nazvané) uzavřené mezi podniky nebo mezi podniky a orgány veřejné moci, které se týkají výhradně nebo převážně dodávky zboží nebo poskytování služeb za úplatu“. Nařízení stanoví, že v rámci obchodní transakce má „každý, kdo při hrazení úplaty neprávem čelil prodlevě, nárok na automatickou úhradu úroku z prodlení, která nabývá účinku (aniž by byla nutná formální výzva k úhradě) ode dne následujícího po datu splatnosti“, ledaže dlužník prokáže, že neprovedení platby bylo způsobeno důvody, které mu nelze přičíst. Podle tohoto právního předpisu je úrok v případě opožděných plateb v obchodních transakcích založen na sazbě, kterou každý rok stanoví Ministerstvo hospodářských věcí a financí a která je shrnuta v tabulce níže, přičemž: a) pro první pololetí roku, jehož se prodlení týká, je použitou sazbou sazba platná ke dni 1. ledna daného roku; b) pro druhé pololetí roku, jehož se prodlení týká, je použitou sazbou sazba platná dne 1. července daného roku.

Tabulka udávající změny sazby úroku z prodlení od roku 2002:

TABULKA SAZEB ÚROKŮ Z PRODLENÍ podle legislativního nařízení č. 231/2002 č. 231/2002				
Od	Do	Sazba ECB	Navýšení	Celkem
1. 7. 2002	31. 12. 2002	3,35 %	7,00 %	10,35 %
1. 1. 2003	30. 6. 2003	2,85 %	7,00 %	9,85 %
1. 7. 2003	31. 12. 2003	2,10 %	7,00 %	9,10 %
1. 1. 2004	30. 6. 2004	2,02 %	7,00 %	9,02 %
1. 7. 2004	31. 12. 2004	2,01 %	7,00 %	9,01 %
1. 1. 2005	30. 6. 2005	2,09 %	7,00 %	9,09 %
1. 7. 2005	31. 12. 2005	2,05 %	7,00 %	9,05 %
1. 1. 2006	30. 6. 2006	2,25 %	7,00 %	9,25 %
1. 7. 2006	31. 12. 2006	2,83 %	7,00 %	9,83 %
1. 1. 2007	30. 6. 2007	3,58 %	7,00 %	10,58 %
1. 7. 2007	31. 12. 2007	4,07 %	7,00 %	11,07 %
1. 1. 2008	30. 6. 2008	4,20 %	7,00 %	11,20 %
1. 7. 2008	31. 12. 2008	4,10 %	7,00 %	11,10 %
1. 1. 2009	30. 6. 2009	2,50 %	7,00 %	9,50 %
1. 7. 2009	31. 12. 2009	1,00 %	7,00 %	8,00 %
1. 1. 2010	30. 6. 2010	1,00 %	7,00 %	8,00 %
1. 7. 2010	31. 12. 2010	1,00 %	7,00 %	8,00 %
1. 1. 2011	30. 6. 2011	1,00 %	7,00 %	8,00 %
1. 7. 2011	31. 12. 2011	1,25 %	7,00 %	8,25 %
1. 1. 2012	30. 6. 2012	1,00 %	7,00 %	8,00 %
1. 7. 2012	31. 12. 2012	1,00 %	7,00 %	8,00 %
1. 1. 2013	30. 6. 2013	0,75 %	8,00 %	8,75 %
1. 7. 2013	31. 12. 2013	0,50 %	8,00 %	8,50 %
1. 1. 2014	30. 6. 2014	0,25 %	8,00 %	8,25 %
1. 7. 2014	31. 12. 2014	0,15 %	8,00 %	8,15 %
1. 1. 2015	30. 6. 2015	0,05 %	8,00 %	8,05 %
1. 7. 2015	31. 12. 2015	0,05 %	8,00 %	8,05 %
1. 1. 2016	30. 6. 2016	0,05 %	8,00 %	8,05 %
1. 7. 2016	31. 12. 2016	0,00 %	8,00 %	8,00 %
1. 1. 2017	30. 6. 2017	0,00 %	8,00 %	8,00 %
1. 7. 2017	31. 12. 2017	0,00 %	8,00 %	8,00 %
1. 1. 2018	30. 6. 2018	0,00 %	8,00 %	8,00 %
1. 7. 2018	31. 12. 2018	0,00 %	8,00 %	8,00 %
1. 1. 2019	30. 6. 2019	0,00 %	8,00 %	8,00 %
1. 7. 2019	31. 12. 2019	0,00 %	8,00 %	8,00 %
1. 1. 2020	30. 6. 2020	0,00 %	8,00 %	8,00 %
1. 7. 2020	31. 12. 2020	0,00 %	8,00 %	8,00 %

3 Jsou případně k dispozici další informace o způsobu výpočtu zákonného úroku?

Internetové stránky Ministerstva hospodářství a financí: <https://www.mef.gov.it>

4 Existuje bezplatný on-line přístup k výše uvedenému právnímu předpisu?

Existuje řada internetových stránek, které zdarma poskytují software pro výpočet zákonného úroku a úroku z prodlení.

Poslední aktualizace: 21/07/2022

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.